

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr. *

Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Din cauza S. sârbătorii „Tăerea împregiur și S. Vasilie“ Nrul cel mai de aproape va apărea Marți în 5 Ianuarie 1888.

Prenumerări nouă

la

„Telegraful Român“

Care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1888, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumerație se trimit mai cu înlesnire pelângă asigurări postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrisă bine, ca să se poată ceta.

Se atrage atenția on. domni abonați, al căror abonament se sfărtescă cu ultima Decembrie 1887, să și înnoiască abonamentul, pentru că altfel expeditura va fi silită să stăpânească spălarea toaiei*).

Editura „Telegraful Român“ în Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în expediție se face prin lipirea unei fășii de adresa dela abonamentul ultim.

Sibiu, în 31 Decembrie, 1887.

Cu diua de astăzi încheiem anul 1887. Gândurile noastre mai petrec încă odată la momentele mai însemnante din anul acesta, și apoi și iau diua bună. Anul vechiu intră în noianul vecinieci, și cel nou ne salută cu tot aceea posomorită față, cu care cel trecut ne dice rămas bun. Anul trecut ne îngroapă și puținele speranțe de îndreptarea lucruriilor, cu cari l-am salutat, și cel nou nu ne îndeamnă la nouă speranțe. Nu, căci posomorită este fața Europei în aceste momente, posomorită este icoana patriei noastre, și sfâșiată, de tot sfâșiată haina în care ni se prezintă viața noastră națională atât în cele politice, cât și în cele sociale, mai cu seamă în cele sociale, căci mai proaspete fiind ranele pe trupul acesteia, mai simțitoare este și durerea, de care suntem cuprinși.

Nori negrii acoperiau la începutul acestui an cerul Europei peste tot. Trăsnetele și fulgerele se manifestau cu repeziciune în diaristica rusească, și nu a fost minută, nu secundă în întreg anul 1887, în care se fi avut cel puțin o rază senină de soare.

FOITĂ.

Petire primejdioasă..

(De Björnstjerne Björnson.)

De când Aslaug se făcu fată mare, nu mai prea era pace la Husaby. Cei mai chipeșii ficioi ai parochiei se păruiau și imblătiau acum noapte de noapte acolo. Mai vrăsmaș se facea treaba în nopțile de Sâmbăta; dar atunci nici nu se culca bêtărul Knud Husaby, decât îmbrăcat în nădragii lui de piele și răzimându-și o măciucă de tei la pat.

— Dacă eu am o fată curățică, mi-o voiu scî o eu apăra, — își dicea Husaby.

Thore Nasset era numai un ficiar de oameni săraci, și cu toate aceste se găsiau oameni, cari susțineau, că el umblă mai des pe la țărancuța dela Husaby. Bêtărului Knud nu-i plăcea de asta, și asigura, că nu-i adevăr, că dênsul nu l-a vădut niciodată acolo. Dar oamenii rideau pe sub mustețe și ii spuneau să fi căutat numai cu deamenuntul în toate unghurile și colțurile curții și l-ar fi aflat fără indoeala pe Thore.

Sosii primăvara și Aslaug urcă cu vitele la munte. Si când se aşedă diua ferbinte pe vale, când zidul de stâncă se înalță răcoros peste dogoreala soare-lui, când resunau talalangele vacilor, dulăul cioba-

Pentru abonamente și inserții se adresa la Administrația tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Corespondențele sunt să se adresa la Redacția „Telegraful Român“, strada Măcelarilor Nr. 30. Epistole nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înțepăză.

INSETIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. Rendoul cu litere garmond — și timbrul de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Cestiunea bulgară stă asupra păcei europene ca sabia lui Damocle. Ca craii dela răsărit din colindele poporului nostru au colindat reprezentanții Bulgariei pe la curțile impăraților pămîntesci și în cele din urmă s-au dus acasă cu credință, că să parea terei lor este pusă în înțelepciunea și patrioțismul lor, și nu în bunăvoie puterilor europene.

Tocmai la începutul anului Germania era în mare agitație. Senatul imperial nu voia să voteze forțele armate așa, după cum le petindea cancelariul, principalele de Bismarck, care facea provocare la supunerea forțelor armate din statele vecine.

Agitată este și astăzi întreagă Germanie din cauza povoriei celei mari cu susținerea colosului de armă, care consumă toată puterea statului în cele financiare. Forța Germaniei însă este armata, și dacă e să credem scirilor mai proaspete, Germania după disa principelui de Bismarck, nu-și basează siguranța sa pe bunăvoie țărului rusesc, nu pre cunoscută iubire de pace a presidentului republicii franceze, nu pe alianța noastră, cea a Italiei, ci armata este forța ei, căci la cas de trebuință de trei ori mai mare va fi numărul ostașilor, ca și cel care figurează aici în consemnările oficiale.

Priveliste din partea Germaniei este deci: Pea din respect la multimea armelor.

Francia a trecut prin grele cercări. Oamenii, cari caută popularitate nu sunt rari în Franță, și această popularitate o caută riscul de a provoca răsboiu asupra patriei lor. A trecut criza cu Generalul Boulanger, trecută criza cu demisionarea presidențială Grévy, și nouă alegere ne prezintă pe francezi întruniti în jurul standardului republicii, care se parea a fi tare sdruncinată.

Italia în anul acesta a căutat să apropie mai tare de puterile din centrul Europei. Alianța ei cu Germania și monarhia noastră se consideră ca faptă imprimă, și nu odată a fost citată această alianță ca unică garanție a păcei europene. În continuă luptă cu politica vaticanului guvernul italian toemai în dilele acestea a făcut declarația, că Italia în veci nu va abdice de drepturile sale în ce privesc domnia asupra Romei, ridicând totodată și vîlul, care a descoperit o serie de tentații din partea politicei papale.

In fine despre monarhia noastră nu avem se înregistrări nici o scire mai îmbucurătoare.

In Cislaitania domnește cel mai mare antagonism între naționalități, întocmai ca și la noi. De interes este să accentuăm, că alegerile din anul acesta pentru parlamentul din Budapesta au arătat în toată golătatea lui rolul trist, la care am ajuns

noi români de sub coroana Sântului Stefan, de când cu inaugurarea politicei de pasivitate, contra căreia s'a luptat nemuritorul nostru arhiepiscu ma reale Șaguna, contra căreia a luptat diariul nostru cu programă bine definită cât a trăit Șaguna, și luptă tot cu aceeași programă, tot cu aceeași perseveranță, tot cu aceeași tragere de inimă și acuma insultat, fără nici o remușcare insultat de acei oameni, cari până eri alătări au luptat sub standardul susținut de noi, și cari nu se sfiesc să se mai numă aderenții principiilor Marei Șaguna.

Despre miseria în viața noastră socială, la care am ajuns mai cu seamă în anul acesta, nu vom vorbi mai cu deamărunțul. Se știe, că s'a lucrat și se lucră încă și acuma pentru distrugerea tuturor instituțiunilor noastre, fără să se putea crea altele în locul lor.

Sunt anume puși o seamă de oameni, cari darurile bunului Dumnezeu le întrebunțează spre a distruga totul, ce există în diua de aici la noi români.

Despre sistemul de distrugere al întregiei noastre organizații bisericesci nu vom vorbi la acest loc.

Ajunge să spunem, că s'a lucrat și se lucră pentru ruinarea Asociației transilvane și a scoalei de fetițe abia înființate, se lucră pentru ruinarea reuniunii femeilor române de aici, care a dovedit că e de folosit pentru crescerea națională a fetițelor noastre, atacate sunt și au fost scoalele noastre naționale, atacate institutele de credit și economii, și ca încheiere s'a introdus o scisiune între noi, un fel de escomunicare, ca și carea numai la leproșii din bibile o mai afiam. Si toate acestea numai de trei ani s-au făcut, de când cu ivirea unor nouă elemente în viața socială aici la noi.

Posomorit încheem anul 1887.

Dea Dumnezeu să fie mai bun cel viitoru.

Noi stăm la locul nostru.

Trecutul de 35 de ani ne este garanție, că programa noastră nu se basează pe visuri deșerte.

Cu această programă păsim în anul 36 și cu speranța în Dumnezeu, că vom avea dile mai bune.

Revista politică.

Ministrul de interne, baronul Orczy, după cum se anunță din capitală, — că mai curând va aduce înaintea parlamentului un proiect de lege, pentru inarticularea contractului încheiat între monarhia noastră și România cu privire la regularea granițelor. Acest proiect, care s'a votat și în camera română, conține o descriere amănunțită a tuturor

vrei cu mine? il întrebă Thore și-l săvări la pămînt, incât începură să cânte toate din el. „O să vezi tu îndată“ răspunse un altul în dosul lui plesnindu-l în ceafă: și acesta era fratele. „Eata și al treilea,“ șise bêtărul Knud și se repezi la el.

În față primejdiei puterea lui Thore crește; el era incovoiat ca joarda de răchită și lovia, de o simțău adversarii; el le luncă printre brațe, și se tupila; unde dădeai, acolo nu-l găsiai; unde nu s'asteptau acolo și cărpia cu pumnul. Frecală tot a mânca el la urma urmelor și încă temeinică, dar bêtărul Knud spunea des și mai tardiu, că cu un om mai strănic nu s'a păruit niciodată. Păruiala ținu până ce curse sănge, dar atunci șise Husaby: „Stați!“ și apoi adăuze: „De i scii săcă Sâmbăta viitoare de mâna lui Husaby și a filor sei, a ta se fie fata!“

Thore se tări acasă, cum putu, și după sosire se puse în pat. Despre încăerarea dela Husaby se vorbi mult, dar toți șiseau: „Ce și avea el se căute acolo?“ Una numai nu vorbia astfelui, și aceasta era Aslaug. Ea îl astepta în sara aceea de Sâmbăta, și auqind acum cele ce a pătit el cu tatăl ei, se puse și plânsă și își șisea în gând: „De nu am parte de Thore, nici nu mai am în lume o mulțămită!“

Thore rămase toată Dumineca în pat, iar Luni simți că tot mai trebuie se zacă. Venii Marța, și era o di frumoasă de tot. În timpul nopții ploase,

nului lătră și Aslaug cântă pe muchea dealului și suflă din buciun, — atunci li se facea ficioiilor, cari lăruau pe luncile din vale, rău pe la inimă. Si la cea mai de aproape sară de Sâmbăta grăbie, care de care s'ajungă mai iute la deal! Dar la vale veniau și mai grăbit, căci la coliba de sus stătea un ficiar după ușă și acesta intimpina pe fiose care nou venit și il răsusea prin aer astfelui, incât nu mai uită în veci de cuvintele, ce-i spunea cu acest prilej: „Vezi de mai vînă odată, atunci o se capeți mai mult!“

După socotința ficioiilor, numai unul singur era în toată parohia, care dispunea de astfelui de pumni, și acesta era Thore Nasset. Si la ficioiilei cei mulți de bogătoi li se parea totuși prea prea ca un nimenea să-și joace mendrele așa cutezat pe muntele Husaby.

De aceeași părere era și bêtărul Knud, când audise de lucru; și șise totodată, că dacă nu s'a găsit altul, cine să-l poată legă chingă, o se încerce el cu ficioiul seu. Ce-i drept Knud începusă a imbecilă, dar deși avea la vr'o 60 de ani, și plăcea să se ia cu ficioiul seu cel mai bêtăr la trîntă, așa când i se parea casa prea moartă de tacere.

La poiana Husaby ducea numai o singură cărare, și aceasta trecea tocmai prin curte. Sâmbăta următoare, când voi Thore să meargă la poiană, și când ajungând până la sură, se furia tot mai sprințenel prin curte, il prinse un om de piept. „Ce

punctelor de ceartă și arată și îmbunătățirile, ce s-au făcut. Foile din monarchie nu pot lăuda din destul acest act, care a șters cearta înverșunată și atâtările, ce se făceau între aceste două state, din pricina punctelor de ceartă.

Conferințele militare, cari s-au ținut de căteva zile în Viena s-au terminat. Ambii ministrii, și dl Tisza și baronul Fehérváry, au părăsit capitala monarchiei și s-au reîntors la Budapesta. Din conferințe nu se poate vedea de loc o schimbare în situație, după cum le place unor să accentueze. Trebuiau să se ia nisice măsuri impuse mai mult de firea lucrurilor și de casuri excepționale, decât de situație esternă. Deodată cu intrăderea puscei cu repetiție s'a aflat de lipsă a se conchimătoți reserbiștii, ca să se deprindă cu această armă nouă. Această decisiune, după cum am anunțat și noi, formează un punct principal în desbaterile conferințelor, ea este un eflus al conferințelor de ministri.

Ministrul nostru de honveđi, conform hotărârilor conferințelor ministeriale a prezentat proiectul de lege în vîrtutea căruia atât reserbiștii armatei comune cât și ai ambelor armate teritoriale se pot conchimă după trebuință la corporile lor cu scop de a se exercita cu pușca cu repetiție.

Tot cu aceasta ocazie se anunță din Buda pestă, că administrația armatei comune a fost de tot prevăzătoare și economisătoare. Ea aduce la cunoștință, cumă suma, care era menită pentru pregătiri în luna lui Decembrie și carea o a acordat ambele regim, nu s'a cheltuit întreagă și că nici nu se va spesa încă mult din ea, dacă situația militară dela granițele nord-ostice ale monarchiei noastre nu se va schimba în spre mai rău. Aici înregistreză „Bud. Coresp.“ și o epistolă a principelui nostru de coroană Rudolf, adresată către Jokai, în care după cei mulțumesc pentru frumoasele felicitări de anul nou dice: Noi sperăm, că anul nou va aduce noroc patriei noastre.

Mare sună și imburător totdeodată a făcut scirea din Petersburg, că în urma unui ordin al guvernului rusesc soldaților mai bătrâni dela corpul de gardă să li se dea concediu cu ziua de 30 Ianuarie st. v. Concedierea soldaților, observă „Köln-Ztg“ se facea altădată cu începutul lunei lui Martie, cu toate că în Rusia serviciul militar incetează cu 31 Decembrie și începe cu 1 Ianuarie. Socotind aceasta concediere excepțională în fața actualei situații, trebuie să o considerăm de un fapt precum și martur, care va servi mult la domolirea spiritelor, ce în timpul din urmă erau invățătoare de alarmele de răsboiu. Nu putem însă să nu facem amintire și despre un enunciat de mai târziu din cestionata foaie, în care dice, că reprezentanții militari din Rusia au mai anunțat dislocarea altor două diviziuni din internul Rusiei la granițele din spre noi.

Acest enunciat însă n'a produs o impresiune deosebită în cercurile diplomației noastre și e privit de o goală scire alărmătoare. Căci abstragând dela aceea, că principalele Lobanow în septembrie din urmă cu ori și ce ocazie a repetat convingerea sa, cumă Rusia în prezent nu nutresce intenții răsboinice, ne lămuresc totdeodată și asupra situației militare dicând, că armatei rusesci îi mai trebuesc încă foarte mult timp până să ar putea pregăti de răsboiu. Ceea-ce s'a întâmplat la granițele vestice ale Rusiei nu este alt-ceva decât un eflus al planului de reorganizare militară, care

tinde acolo, ca să se întărească garnizoanele dela graniță. Afara de aceea se lucra din toate părțile pe cale pacifică să se înduplice Rusia și da pe față planurile, ce le urmăresc. E pusă în perspectivă chiar și schimbarea de idei diplomatice în cestiu-ne bulgară și se crede că puterile vor să rezolvă aceasta cestiu-ne în un congres mare, ce se va întâlni în Constantinopol.

Avis.

„Reuniunea femeilor române din Sibiu“ va aranja, în folosul scoalei sale elementare de fetițe, și în carnavalul anului curent un bal, care va avea loc la 11 Februarie n. (30 Ianuarie v.) 1888 în sala otelului „La Împăratul Roman.“

Varietăți.

* (Alegeri de deputați congresuali în archidiocesă). Să mai ales că deputat clerical în cercul VII al Deșului, și protopresbiterul Simeon Monda.

* (Advocați români.) Dl Nicolae de Lemény s'a deschis cancelaria advocațială în Brașov, ear dl Dr. Demetru Ciuta în Bistrița.

* (Comisiunea examinatoare pentru censura advocațială.) De president al acestei comisiuni pentru anul 1888 a fost numit din partea ministrului de iustiție la Maros-Vásárhely Iosif Schneider, jude regesc la tabla regală, substitut al acestuia Alecsandru Vita, procuror suprem; la Budapesta a fost numit de president Emeric Szentgyörgyi, președinte la curtea de casăjune și de substitut Emeric Suha.

* Camera advocațială din Cluș face cunoscut, că Nicolau Nagy, domiciliat în Deșu a fost introdus în lista camerei advocațiale din Cluș.

* (Cine poruncese?) Toată suflarea ungurească Așa trebuie să răspundem la aceasta întrebare. Până acum eram dedăți a primă dispoziții agrăvătoare dela locurile mai înalte; astăzi însă tot funcționariul de stat se vede indemnătă a dispune după bun placul seu. Astfel ni se împărtășesc, că un oficial de postă a remis unui oficiu public român 2 asigurații postale pe lângă nota: *Az összeg magyarul irandó*. Când s'a cerut, ca adresele oficioase să se scrie și în limba statului, ni s'a reflectat, că dacă plătim porto-postal, putem scrie în limba, în care ne convine. Pentru aceste asigurații s'a solvit porto-postal, prin urmare cu ce drept le remitem respectivul domn oficial? Dar și altminteră pretinde un lucru absurd, pentru că în ce limbă e scris: *Osztrák értékű ... forint ... krajczárról*, nu în limba maghiară, deci ce durere mai ai domnule!

* (Fabrica de arme.) Din Pesta se anunță, că negoțierile pentru ridicarea unei fabrici de arme în Pesta au avut bun rezultat. Numai începe deci înălță, că fabrica se va ridică. E dispută acum numai pentru locul, unde va avea să se zidească fabrica.

* (Mort a fost și a inviat.) O păcălitură de tot haziile în feliul ei li s'a întâmplat diareelor din Budapesta. Diariul „Pesti Napló“ pe o cale oare care căpătă scirea, că deputatul kosuthist Csanádi Sándor a murit. Să înțelege, că toate diareele o au

reprodus mai făcând și unele comentarii, fie care în feliul seu, ba „Egyetértés“, — organul partidei kosuthiste și face și un elogiu de câteva coloane, că să nu fie întrecut cumva de altă foaie. A doua din insă primește scirea, că Csanádi se află deplin sănătos! Faptul e, că dl Csanádi este unul dintre acei rari moritori, care se poate sci, ce au se scrie diareele despre dênsul, după ce va mori.

* (Lubileul descoperirei Americii). Ministrul spaniol pentru afacerile externe și pentru colonii a făcut reprezentanților statelor unite și ai republicelor spaniole americane propunerea, ca în comun cu Spania, să serbeze în anul 1892 iubileul de 400 ani, decât să a descoperit America. Cu aceasta ocazie Spania intenționează a ridica un monument lui Christofor Columb în Palos, în locul, de unde marele navigator a întreprins călatoria. Toate statele europene și americane precum și toate societățile geografice și scientifice ale întregii lumi vor fi invitate și trimise reprezentanți la această mare festivitate iubilară.

* (Redacțiuni cu drept restrins). În „Neue Fr. Presse“ cetim, că redacțiunilor din Varsavia li s'a detras privilegiul de a primi jurnalele străine fără cenzură.

* (Un adevărat patriot.) Contele Nic. Betlen istorisește: În vîrstă de 80 de ani am vădit earăși pe Senney. Atunci era deja bolnav și debilitat. În adevăr, îmi disse el zimbind, timpul meu încă n'a sosit și pentru mine nu va mai sosi în veci. Dar el va sosi — pentru urmășii mei. Sărăcia și miseria vor deschide ochii națiunii ungurești și ea va trebui să ajungă la convingerea, că norocul unei națiuni nu consistă într'aceea, ca să apară mare și puternică, ci într'aceea, ca națiunea conscie de puterea sa internă, să se poate desvolta liber, ear în teză să domnească o bună chivernisire, dreptate și binele să inflorească.

* (Statistică navigațională pe Dunăre.) Cetim în „Curierul Financiar“ din București: După statistică navigațională pe Dunăre publicată de comisiunea europeană, care rezidiază la Galați, producțile agricole, care constituie comerțul principal al României figurează cu următoarele cifre la export prin gura Sulina pentru anul 1885.

Grâu 1,000,000 cuartere, porumb 742,654; orz 450,244; ovăz 147,095; secără 134,983; fasole 87,571; rapiță 96,751.

Afară de aceste produse să mai încărcat în Salina pentru export 10 milioane kilograme făină și peste 4 milioane kilograme spirt, vin, brânză, lână, piei și alte produse.

Este de observat, că în toți anii comisiunea europeană din Galați, publică foarte regulat statistică navigațională și încă în mod foarte instructiv. Pentru anul 1886 n'am vădut a se fi publicat o asemenea statistică, cauză pentru care ne vedem în neplăcută poziție de a nu putea da aci datele, ce ni se cer de o mare parte a cetitorilor nostri.

* (Gerul în Galitia). După cum se scrie, în Galitia s'a lăsat de căteva dile un ger ne mai pomenit. Pe drumurile de teză se găsesc cadavre înghețate de tărani și tăranci. Apa a înghețat în cele mai multe fântâni și în multe comune tineretul este dispensat dela cercetarea scoalei. Aceiași frig domnește și în Polonia rusească.

* (Luptă cu animale sălbatici.) Iarna grea, ce s'a lăsat ca o pânză de moarte peste tot

munții zăceau proaspeti și verdi, fereasta era deschisă, miresmele dulci a frunzelui veniau în casă, clopotele, turnii s'audiau boncăind peste ripe, ear pe sus cântă cineva; — de nu ședea acum mumă-să în casă, ar fi plâns de neastemper.

Sosii șiu de Mercuri și el încă tot zăcea, Joi începuri să se mire, dacă cumva s'ar putea însănușa pe Sâmbătă, și Vineri era ear în picioare. Își aducea bine aminte de vorbele, ce le-a rostit bătrânu „De-i scii scăpa Sâmbătă viitoare de mâna lui Husaby și a fiilor sei, a ta să fie fatal!“ El se uită din nou și din nou spre Husaby. — „Acolo n'am se secer altă decât bătaie,“ gândi Thore.

La poiana Husaby conducea numai o singură cale, precum să șis; dar un fiori cum se cade trebuia să fie în stare a ajunge în sus și dacă nu mergea tocmai pe calea cea adevărată. De incunghira cu barca cotul acela de pămînt și șia la tipișul de dincolo pe uscat, trebuia să găsească și mijloace pentru de a o suia, cu toate că era atât de oblu, încât chiar și capra numai anevoie putea să se misce pe el, ear astă nu se prea însănușă de căte un zid de zghiaburi.

Sâmbătă sosii și Thore a fost dus totă ziua de acasă; soarele strălucia, încât prin huciaguri se misca toate, și din când în când s'audia ademenind cântecul de pe dealuri. El ședea încă afară înaintea ușei, când se inserase și o promoroacă fume-goasă se ridica dealungul coastelor de stâncă. El

căută în sus, și acolo era liniste moartă, privi apoi la curțile Husaby și după aceea împinge barca dela mal și mână în jurul cotului de pămînt.

După munca sfârșită a diliște Aslaug sus în poiană. Ea cugeta, că Thore în astă sără nu va avea să vină, dar că în locul lui vor veni alții cu atât mai mulți; de aceea deslegă dulăul și nu spuse nimănui, unde are se meargă. Ea se aşează astfeliu de avea privire peste vale; dar negură se ridică și ea nici că pută să se mai uite jos, căci toate-i promenau soartea. Își schimbă deci locul și se puse — fără de a se gândi la ceva — astfeliu, de avea privirea asupra mării. Era o liniste minunată, vedere aceea preste mare!

Îi veni pofta să cânte; ea își alese o melodie cu tonuri lungi, întinse, și cântecul ei resuna până departe în puterea nopții. A atins-o și pe ea, cântă deci încă un vers. Dar atunci i-se pără, ca și când cineva i-ar răspunde din adâncime. „Cine din lumea lui Djeu poate se fie?“ gândi Aslaug. Ea păsi la marginea prăpastiei, se acătuie cu brațele de un copacel subțire, care să pleca tremurând pe deasupra adâncului, și privi în jos; dar nu vădu nimic. Linistit și pacinic sta „fjord“-ul, nici o pasare nu sibura pe deasupra-i. Aslaug se aşează din nou și cântă earăși. Atunci s'audă răspundere în același ton, acum mai din aproape, ca mai înainte. „Tot trebuie să fie ceva la mijloc!“ Aslaug tresări și se uită din nou în adâncime. Si acum vădu în jos la pi-

cioarele zidului de stâncă o barcă priponită, care la strănică adâncime se vedea numai că o scoică. Ea privi mai cu încordare și vădu apoi o căciulă roșie și sub aceasta pe un fiori, care se urca pe zidul aproape vertical. „Oare cine să fie?“ întrebă Aslaug, și sări de departe înapoi. Nu cutează să și reșundă însăși, căci acum știe, cine era. Ea se trânti pe pajiste și prinse glia cu amândouă mâini, că și când ea ar fi fost, care trebuia să lase pe ce a pus mâna; dar rădăcinile ierbii se destrămară, ea îtipă tare, și-l rugă pe Djeu atotputernicul, ca să-i ajute ui. Dar atunci ii pică în minte, că aceasta întreprindere a lui Thore va să dică o cercare a puterii decesi, și el prin urmare n'are se astepte ajutor. „Numai de astădată“, se rugă ea, și îmbrățișă cănele, ca și când ar fi fost Thore, pe care l-ar fi voit să-l țină; ea se tăvăli cu el pe pămînt și vremea i părea nesfârșită.

Dar acum se smulse cănele. „Au, au!“ zicea el către Aslaug, și i puse labele dinainte în brațe. „Au, au!“ salută el mai odată spre prăpastie, — și acum se ivi o căciulă roșie deasupra zidului de zghiaburi, și Thore zăcea la peptul ei.

Minute de arăndul stătu aci fără de-a putea scoate un cuvințel, și ce a borborosit în urma urmelor, și și fost fără de nici un înțeles.

Dar bătrânu Knud Husaby grăi, când audă în templarea, o vorbă cuminte, căci el disse: „Feciorul e vrednic, ca să i se dea; fata să fie a lui.“

Trad. do. V. C.

locul a făcut ca animalele sălbaticice să fie de tot îndrănețe. În comitatul Bihorului lupii s'au înmulțit într'un mod inspăimîntător și atacă dinu la ameașă ori ce le ese înainte. Mai dilele trecute trei bestii s'au aruncat asupra unui român, care trecea pe drumul de cără dela Negresci spre Beinș în sanie trasă de doi cai. Lupta a fost crâncenă între curajosul om și lupi, ea a fiut mai mult timp. Bestile să infuriară prea invinsunat și românul nostru, care avea să se lupte și cu caii, începu a slabî din puteri. În momentul acela însă sosi un notar din comună învecinată cu un zăvod de câne mare, care să și aruncă d'odată asupra unui lup. Lupii însă se aruncă toți pe câne și l'rânră de moarte. În această luptă un lup a picat lovit de măciucă, altul a fost pușcat de notariu, iar al treilea să a căutat de drum.

* (Semne triste.) Tergul de țară din Sibiu a fost de tot rău cercetat. Ce i drept și gerul cel mare încă se poate considera ca factor, ce a împediat pe oameni să vie la terg. Principalul factor însă este lipsă de bani, ce s'a dovedit și la tergurile de până acum. Negustorii și industriașii abia s'au ridicat unde și unde setri. Si și aceste puține setri s'au bucurat de așa puțini cumpărători, încât în bunul drag săbău săniile una pe lângă alta, fără ca vizitii să vie în pricină. Un negustor din Alba-Iulia, care altădată ducea frumoase parale și care acum scribura și el uitânduse a jagubă la marfă, întrebăt fiind despre companion: pentru ce n'a venit la terg, a răspuns indignat: E destul cu mine, că am venit să văd casa nebunilor, dânsul n'are lipsă de institutul de alineați.

* (O declaratie a prințului Ferdinand.) Cetim în "Telegraful": După scirile primite din Sofia, guvernul se ocupă serios cu înarmarea și pregătirile militare.

Cercurile guvernamentale cred, că este urgent să avea sub armă cel puțin 100.000 oameni, pentru a face față ori cărei intemplieri.

Oamenii cei mai influenți declară pe față că e nevoie ca țara să fie înarmată și gata de luptă la ori ce moment.

Se dice, că prințul Ferdinand ar fi făcut următoarea declaratie la câțiva persoane mai influente:

Dacă Camera îmi va cere să abdic, atunci voi convoca marea Adunare națională. Ea va hotărî dacă trebuie să abdic, în nici un cas nu voi abdică proprio moto.

Dacă Europa va cere să abdic, și Camera nu me va lăsa să plec, me voi pune în fruntea armatei bulgare și voi resista ori cărei năvăliri.

Situatiunea internă a țării e linisită.

* (Un desertor rus). Poliția din Budapesta în 23 Decembrie a pus mâna pe un casac rus din al treilea regiment de Don, care umbla pe stradă fără de nici un căpătău, purtând o uniformă militară străină și foarte defectuoasă. Întrebăt fiind prinsul, cum se chiamă și de unde e de loc, a răspuns la toate cu curaj, că e din Chiev și că se chiamă Petru K. La întrebarea, cum a ajuns el în Ungaria, sermanul casac a răspuns, că a desertat dimpreună cu alți cinci soți ai sei din armata rusă dela frontieră Galiciei, ne mai putând suferi miseria, la cari erau expuși în noua stațiune militară. Patru dintre soți și însă fură urmăriți de patrula și reîntorsi cărări pe teritoriu rus, rămnând numai el și încă unul, care scăpare ca fugari în Ungaria. Aici se oprișă mai întâi în ținutul Muncaciului, unde trăiră câteva timp din vinderea armaturei ce o aveau cu ei. După mai multe năcazuri sermanii fugari ajunseră în Budapesta unde primiră de lucru ca maturători de zăpadă. Spre doavă, că e soldat rus, fugarul și desfăcă mantaua, sub care se vedură mai multe insignii russesci. În puține cuvinte desertorul casac descrise misera stare, în care se află soldații ruși la graniță. Nu numai nutremântul e slab, dar chiar și baracele sunt atât de rele, încât noaptea ninge peste soldați, așa că zăpada este peste ei dimineață de mai multe urme. Afară de aceea grasează tot felul de boale între soldați și cu sutele sunt transportați în lazarete.

Poliția în urma mărturisirii casacului nu știe de ce să se apuce. Deocamdată însă îl a este și i dete aici cele trei uincioase, cu cari casacul a declarat, că e deplin mulțumit. Întrebăt fiind acest casac de soțul seu, a răspuns, că de vîro două dile nu l'a mai vădit.

* (Folosul vespertililor, liliacilor). — Vespertilul este un animal urgit de foarte mulți oameni, mai cu seamă de dame și cu toate acestea este un animal foarte folositor. Istorul natural Altum a constatat, că vespertilul, care sboară de timpuriu (vespertiliu noctula) după ce a înghijit 30 de gândaci unul după altul, încă nu este sătul. De unde se poate conchide, că numărul insectelor mai mici, care le urmăresc și le omoară vespertiliu neconțin, într-o noapte se poate urca la mai multe

mii. Această afirmație nu este esagerată, fiind că substanțele nutritive, conținute în corpul insectelor nu formează o mare cantitate, chiar și din cauză, că mai cu seamă aripile mici groase ale insectelor mai mari nu pot servi ca hrana. În unele promenâri, grădini și păduri ne putem convinge după o noapte de vară caldă în dimineață proasemă mai bine despre măcelul, ce să a petrecut în decursul nopții. Pe pămînt se găsesc atâta aripi și picioare de gândaci și fluturi, ca și cum ar fi scurzat o furtună florile unui pom înflorit. Hrana vespertililor, care trăesc în regiunile noastre constă esclusiv din insecte. Numai în regiunile sudice să nutresc unele specii și cu fructe, iar vampirii, de care se vorbesc atâta lucruri, se hrănesc uneori cu sânge proaspăt de animale și arare ori de om. Muțe femei sunt de firma credință, că liliacii le rod slăinile. Aceasta nu este adeverat. Sunt unele specii americane, cărora le place slăinina proaspătă neafumată; vespertili, care se găsesc la noi, dacă și intenționăm uneori în apropierea slăinii, nu fac aceasta fiind atrași de slăină, ci numai de căldură.

* (Zidarul.) Un zidăr contractase cu un comersant dintr-un oraș să i zidescă o casă. Când era zidirea gata o ceartă se îscă între ambii, din cauza olanelor, care erau puse pe coperiș. Comersantul pretindea, că sunt rele și cerea să le înlocuască cu alte mai bune. În fine zidariul ceda, și i puse alte olane pe coperiș. După câteva săptămâni, după ce ploaie mai multe zile, d'odată pe coperiș se observă că unele olane își perduseră coloarea și erau mult mai albe. Ori cine observă, că ele formează litere, care compuneau cuvântul "nișelule." Aceasta a fost răsunarea zidăriului.

* (Bibliografie.) "Țara nouă", revistă scientifică, politică, economică și literară apare odată pe lună. Redactor: Ioan Nenițescu, doctor în filozofie și pedagogie. Nr 9 are următorul sunar: Filosofia lui Spinoza, partea întâia, viața lui Spinoza de I. Nenițescu — Proverbe și zicările populare adunate de Pr. Al. Popescu. — Discursuri pedagogice ale lui D. A. Sturdza — Colinde cu plugușorul, adunate de Pr. Al. Popescu. — Colindu cu sorcova. Colinde: De când Domnul s'a născut; în aceste curți; colindul lui Christos; colindul cel mare; colind pentru oameni tineri, culese de Dobre Stefanescu. — Documente de limba și literatura macedo-română: Moșea misterioasă (și blâsternul a liei) de T. Iliescu. — Fluera; lăgoarea și moartea tru xénne de C. T. Belimacea (Movilășeanu). — Pulliș asburător de V. Petrescu (Crușoveanu). — Copii babii și ai unchișului (basm) de E. D. C. — Cântece populare: Frunză verde și o lalea; Foae verde măr stufoș; Foae ve de trei lămâi; Frunză verde de pelin, adunate de Gh. Oprescu. Peste munții cei sălbăteți... Sub tei.; Dute dorule! adunate de R. — Anecdote și păcălituri tigănești, adunate de P. I. Gilorteanu Bibliografie.

Ogoarele.

Publicăm acest tractat după foiaia „Economia Națională” din București, pentru că deși are în vedere mai mult referințele din România, totuși cuprinde și unele indigări de interes general din punct de vedere economic:

Ogorul are de scop să aducă pămîntul într-o stare de mărunțire și de mobilisare destul de însemnată, pentru că tinerile plante, eșite din semenă pusă în pămînt, să-și poată întinde cu înlesnire rădăcile lor în toate direcțiunile spre a-și căuta hrana. Deodată cu mărunțirea se produce în pămînt fenomene chimice, ce sporesc fertilitatea pămîntului. Aerul atmosferic pînă în contact cu toate părțile pămîntului; prin oxigenul sau unele substanțe minerale neasimilabile sau chiar vătămoare pentru plante, ajung într-o stare mai asimilabilă, mai ușor de absorbit de către rădăcini. Materiale organice se descompun mai cu înlesnire și cu modul acesta azotul din ele ajunge mai întâi în stare de amoniac și în urmă, prin fenomenul nitrificării, unei se transformă în acid nitric. Ori, atât azotul amoniacial că și cel nitric se scie, că contribue mult la fertilisarea terenurilor; fără el ori ce vegetație ar fi cu total imposibilă. Așa dar prin mărunțirea oxigenului, atât de necesar respirației rădăcinilor plantelor, pînă în adâncimea pămîntului; substanțe neasimilabile devin asimilabile și prin urmare fertilitatea pămîntului, se sporesc. Prin aceasta nu vom să dicem, că fertilitatea pămîntului se sporesc în mod absolut; nu, căci această sporire nu se poate face de către adăugînd pămîntului substanțe utile vegetației, cum potăsa, acid fosforic și azot combinat sub formă de îngrășămîntă în cantitate mai mare de către cea cea mai ortată prin recoltă. Aceasta este singurul mijloc de a asigura pămîntului o fertilitate durabilă.

În starea actuală a agriculturii noastre, chiar dacă ar voi cineva, i-ar fi imposibil să îngrăse tot pămîntul, ce voiese al cultiva. Cum că va veni odată timpul ca să fim săliți și îngrășămîntul pentru a produce, aceasta este incontestabil.

Pană atunci însă trebuie cu orice preț să căutăm a spori producția fără ajutorul îngrășămintelor. Arăturile de ogorire sunt un mijloc puternic de a săli pămîntul să dea recolte mai bune, de a pune la dispoziția rădăcinilor planelor rezerva alimentară din pămînt.

Pămîntul mărunțit duce mai mult la secetă, prin urmare ogorirea este utilă și din acest punct de vedere.

Să vedem acum, cum și când trebuie făcut ogorul? Vom deosebi 2 cazuri, după cum ogorirea se face pentru cereale de toamnă ori de primăvară.

Pentru cerealele de toamnă, cum este grâu, este bine să se ogorască pămîntul de trei ori. Întâia ogorire se începe înădădu după ce se termină arăturile pentru sămănăturile de primăvară. Ea trebuie să se facă că se poate de adene și să fie terminată pe căt este posibil până la începerea secerișului.

Este bine ca a doua ogorire să nu se facă de căt după ce trece o lună de la cea dintâi, pentru că pămîntul să aibă timpul, să se așeze așa ca bulgării să se sfărăme mai ușor prin a doua arătură de ogorire. Afară de aceasta în intervalul de o lună mai toate sămânătele de burueni încolțesc și pot fi distruse ușor în urmă prin intoarcerea din nou a pămîntului. În tot casul nu trebuie să așteptăm că a doua arătură până ce buruenile fac semințe, fiind că în acest cas nu ne-am atinge scopul de a curăță pămîntul. Ogorul întâi se face cu pluguri cu un singur brăsdar; al doilea, pentru că să meargă mai iute, este recomandabil să se facă cu pluguri cu mai multe brăsdare (polibrasdare) și la o adâncime mai mică. În fine a treia arătură este arătura de sămânătură și se face tot cu pluguri polibrasdare, imediat înaintea sămânăturii. Bine fie înțeles, că dacă pămîntul este plin de piș, trebuie să se grăpeze după fiecare arătură ca să se stărpească această burueană. Pișul pierde, mai repede, când ogorul se face pe timp uscat. În fine când pămîntul este bulgăros, tăflugile cu dinții de fer aduc mari servicii.

Ogoarele pentru sămânăturile de primăvară se fac toamna, după ce se termină cu sămânătul grâului. Aci bulgarii pot să fie căt de mari, fiind că peste earnă, prin alternativa de îngheț și desfășură, ei ajung în pulbere.

Primăvara următoare se dă în genere numai o singură arătură înainte de a semăna.

Acesta este modul cel mai rațional de a face ogoarele, mod ale cărei bune rezultate se vor arăta pretutindeni, unde se vor executa la timp.

Să nu se credă, că trei arături pentru grâu sunt o cheltuială zadarnică.

Posta redacțiunii.

Dlui A. I. în C. Atari lucrări numai atunci se publică, dacă au și o morală oare-care. Manuscrisul trimis ve stă la dispoziție.

Dlui "Codleanul". Corespondența Dvoastre pentru Nr. de astăzi nă-a sosit prea târziu.

Loterie

Miercuri în 11 Ianuarie 1888.

Brünn: 55 57 85 3 32

Bursa de Viena și Pesta.

Din 9 Ianuarie n. 1887

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de ari ung. de 4%	97.90	96.50
Renta ung. de hârtie	83.30	80.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	94.50	93.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	124.50	—
Obligații urbariale croato-slavonice	101.—	—
Achiziții de bancă austro-ung.	871.—	860.—
Obligații urbariale transilvane	103.50	104.—
blig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	110.50	109.50
Obligații ung. de recumpărarea decimei de vin	98.25	98.—
Sorți ungurești eu premii	119.50	120.—
Imprumutul durdurilor de fer ung.	149.—	148.—
Sorți de regulare Tisei	123.50	122.—
Renta de aur austriacă	110.50	107.50
Achiziții de bancă de credit ung.	270.—	271.—
Achiziții de credit austri.	267.90	269.80
Serisuri fonciare ale instituției "Albina"	—	101.—
Sorți de stat dela 1860	132.75	133.—
Galbin	5.96	5.95
Napoleon	10.02	10.02
100 mărci nemțesci	62.17 ^{1/3}	62.10
London pe (poliță de trei luni)	126.70	126.80

6095 szám 1887 polg.

[1765] 1 3

Hirdetmény.

Az Oláh-karácsonfalvi tagosítási ügyben az elömunkálók megkezdésére u. m. képvislet rendezése, mernök választás, és a költségelőírányzat elkészítése végett a határnapot 1888-évi január hó 30-ára d. e. 10 órára tűzömléki, Oláh-karácsonfalvára, a községi iroda helyiségebe, a melyhez összes érdekeltekkel hirdetményileg azon figyelmezettel hívom meg, miszerint egyik vagy másik meg nem jelenjen a tárgyalás folyamat megakadályozni nem fogná.

Erzsébetváros, 1887 december 16. Az erzsébetvárosi kir. törvényszék kiküldött birája.

Kelemen,
eljáró iro.

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminent și gust bun la expoziția regnicală din 1885 din Budapesta, distins cu medalia cea mare a expoziției.

In Budapest, strada Váci, Nr. 17.

Recomand obiectele ne- **adjustarea bisericilor și capelelor** cu cele ce sunt provăduți în abundență cesare pentru pentru prețurile cele mai moderate, și lucrate căt se poate mai frumos: Anume:

Odăjii, felon și altele, după ritul greco-oriental.

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Standarde pentru pomieri, copii descoala, reuniuni industriale, reuniuni de cântări și reunioni de înmormântare.

Primesc repararea hainelor vechi precum și aurărarea și argintărarea pe lângă prețuri moderate.

Cusături cu aur, argint și mătăsa și haine bisericesci, cusute cu fir de aur, argint și mătăsa.

Dantele bisericesci. Învălitoare de prestol. Mărfuri bisericesci. Damaste etc.

Punctualitatea mi o pot adeveri prin mai multe sute de epistole de recunoșință. [1744] 8-30

Catalogue de prețuri la dorință trimis libere de post-port.

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei.“ Diariu beletristic și encyclopedic-literar — cu ilustrații. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numeri căte de 2—3 coale cu ilustrații frumoase; și publică articluri sociale, poesie, novele, schițe, piese teatrale și a. — Mai departe tratează istorie și științe literare și scientifice cu referințe vieții practice; apoi petrece cu atenție viața socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte popoare din patria, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuescă a face căte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieții; și peste tot nisuescă a întinde tuturor indvișilor din familia și petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerație pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„Preotul Român.“ Diariu bisericesc, scolastic și literar — cu ilustrații. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare căte de 2½—3½ coale; și publică portretele și biografiile arhiereilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrații, — mai departe articluri din sfera tuturor științelor teologice și între acestea multime de predice pre Dumineci, sărbători și diverse ocazii, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifico-literare; și în urmă tot soiul de amănunte și scris cu preferință celor din sfera bisericească, scolastică și literară. — Prețul de prenumerație pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

= Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplar =

= Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere =

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura propriă:

Apologie. Discursiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederile și rectificările de Dr. Gregorius Silaș. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Šincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbe și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregorius Silaș. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. căte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesci la toate sărbătorile de preste an de I. Papu. Un volum de preste 26 coale. Acest op. de cuvântări bisericesci întrece toate opurile de acest soi apărute până acum — având și o notă istorică la fiecare sărbătoare, care arată timpul introducerii; fazele prin care a trecut și modul cum s-a stabilit respectiva sărbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Poterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „Idealul perdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporala de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sichastru. Tradiție de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragos. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narație istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilarie. Schiță din sfera educației. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducere liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Suluț. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincentiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și aranjate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și viorele, poesi poporale culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu arheologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Pilurile curățitoare ale lui Seigel.

(Seigel's Abführ-Pillen.)

[1745] 3-12

Cel mai bun mijloc contra încuerei și a nefuncționării ficatului.

Acestea nu agravează — ca multe alte medicini — starea pacientului mai înainte de a se simți mai bine. Influența lor deosebită este domoală, și fără urmări neplăcute, cum sunt greata, colica etc. Pilurile curățitoare ale lui Seigel este cel mai bun leac casnic care să aflat în odă. Ele curățesc matăre de toate substanțele iritabile și păstrează intestinile într-o stare sănătoasă. Cel mai bun leac contra darăpnărei sănătății. — Contra infecției și nefuncționării ficatului. — Aceste piluri sunt un remediu excelent contra frigurilor și tuturilor soiurilor de morbi, căci ele depărtăză din matărele materiale otrăvicioase. Pilurile influoțează curând dar plăcut fără a cauza dureri. — Dacă cineva suferă de gâtul și lamență frigurile, lăunghie dureri de cap, apoi prin spinare și prin membre, pilurile lui Seigel vor delătura gâtul și vor depărtă frigurile. O limbă acoperită de un gust sălcios și are cauza în materia rea din stomach. Căteva doze din pilurile curățitoare ale lui Seigel vor curăța stomachul, vor delătura gustul rău și vor recăștiaga appetitul; cu acestea se reîntoarcă și sănătatea. Adeseori cauzează materiale nutritive greață și diaree. Dacă matăre vor fi eliberate de astfel de necurătenii prin o dosă din pilurile curățitoare ale lui Seigel, dispar aceste influițe neplăcute și sănătatea eărăși revine. — Pilurile curățitoare ale lui Seigel, luate când merge cineva la călare — fac a conturba somnul — nimică urmăre provenite din prea multă mâncare și beutură. Prețul unei schatule cuprinzătoare de pilurile curățitoare ale lui Seigel costă 50 cr. Se afă numai în schătui lungure în toate farmaciile din Austro-Ungaria.

Proprietar: A J. White, Limited, 35 Farringdon Road, London.
Depoul principal și spedarea centrală de „pilurile lui Seigel“ Iohann Nep. Harna. Apotheke „zum goldenen Löwen“ in Kremsier (Mähren.)

Rădăutz, 21 Martie, 1887.

„Dlui farmacist Ioh Harna în Cremsier. Respectab. Domn! Trebuie să constat, că „Wiener Bote“ nu dice prea mult despre „Extractul-Shäker“ și pilurile lui Seigel deoarece soia mea după întrebuitarea unei sticle și a unei învelitori de piluri a fost măntuită de suferințele ei de mulți ani, unde nici un mijloc medical n'a putut ajuta nimic. De aceea Te rog să-mi trimiți prin rambursă postală 4 sticle „Extractul-Shäker“ și 4 învelitori din din pilurile curățitoare ale lui Seigel. Poate voi avea ocazie se ajuterez și pe alții pacienți cu ele. Me îscăsește respectuos. Valentin Henning, Rădăutz Bucovina.

Risko, Gatjui, 16 August 1887.

Stim. Domn! În luna lui Decembrie a anului trecut mi procurau dela Dvoastră o stică „Extractul-Shäker“ și o schatulă din pilurile lui Seigel și aceste remedii au avut un deosebit efect la soia mea. Ve rog pentru o grabnică trimitere prin rambursă a unor sticle „Extractul-Shäker“ și patru schatule din pilurile lui Seigel. Cu stimă.

Franz Pietrowsky, comisar superior de finanță.

la

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — căte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de recepte din economie, industrie, comerț și chimie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele poporale de T. Roșu Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandialii), a învățătorilor și a altor bărbați de scoala de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui exemplar cu portofrancat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia astăzi vre-un op. întogmit după lipsele scoalelor noastre în măsură în care este acesta, pentru aceea îl și recomandăm mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru scoalele poporale în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministerul de culte și instrucție publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Gramatica limbii române lucrată pe base sintactice de Ioan Butean, prof. gimn. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negruțiu, profesor. Op. aprobat și din partea ministerului de culte și instrucție publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nr. 48518. Partea practică foarte bogată a acestui op. — cuprinzând compoziții de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebui cu mult folos de către preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu me uita. Colecție de versuri funebrale, urmate de ierășiuni, epitafe și a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în scoala poporala pentru învățători și preparandii. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumoasă ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărțicică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumoasă ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărțicică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea Sântei Vergure Maria a Născătoarei de D-deu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplar spedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Epistola D. N. Iisus Christos. Prețul unui exemplar legat și spedit franco e 15 cr.

[1765] 1-50